

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 19/19.04.2021 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 19.04.2021 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ:

Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Илия Вълков

изслуша доклад по:

изслуша доклад по:

а) жалба вх. № 08 - 008/2021 г. на Ц.Б. от гр. София по повод предаване, излъчено от *Нова телевизия* на от 18 март 2021 г. под заглавие „16-годишното момиче с тежки усложнения от ковид е получило и инсулт“ и съответна публикация на сайта на телевизията¹, в които според жалбоподателката е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии; и

б) жалба с вх. № 08-009/2021 на СНЦ *Асоциация Родители* по повод централната новинарска емисия на *Нова телевизия* на 18 март 2021 г и публикация на сайта под заглавие „16-годишното момиче с тежки усложнения от ковид е получило и инсулт“ и съответна публикация на сайта на телевизията на посочения онлайн адрес, в които според *Асоциация Родители* е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии

Даниела Тренчева не взема участие в обсъждането и решаването на случая.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 08-008/2021 г. и жалба с вх. № 08-009/2021 г. се отнасят до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено с текст и видео в телевизионна програма и на сайта на *Нова телевизия*.

---

¹ <https://nova.bg/news/view/2021/03/18/319687/16-годишното-момиче-с-тежки-усложнения-от-covid-19-получило-и-инсулт>

2. Жалбите са допустими по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадени са в срок и съдържат всички необходими реквизити.

3. Копие от жалбите и искане за становище са изпратени на доставчика.

4. По повод жалбите са постъпили писмени становища от Нова телевизия в срока, определен в правилника.

5. Предвид еднообразния характер на твърдяното решение двете жалби са обединени за общо разглеждане.

II. ЖАЛБИ

Според жалбите в предаването, съответно публикацията на адрес <https://nova.bg/news/view/2021/03/18/319687/16-годишното-момиче-с-тежки-усложнения-от-covid-19-получило-и-инсулт> се разкриват двете имена, възраст, местоживеене и здравен статус на непълнолетно лице в уязвимо състояние.

Жалбоподателите – едно физическо и едно юридическо лице със заявен предмет и цели в областта на защита на децата, искат да се установи нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

В сигнал, подаден до СЕМ, КЗЛД и ДАЗД, жалбоподателите искат установяване на нарушения и от болничното заведение, и от Нова телевизия. „Разкриването на данни за здравословното състояние, в съвкупност с имената, възрастта и местоживеенето, е допустимо само в ограничени от закона случаи, когато е налице абсолютна необходимост и при подходящи гаранции за защита на правата и свободите на лицето, при това непълнолетните лица, каквато е главната героиня на репортажа, се ползват с допълнителна закрила“, се казва в сигнала. „Общественият интерес по никакъв начин не оправдава разкриването на подробна здравна информация за дете заедно с имена, възраст, местоживеене.“ Според сигнала рисковете надвишават ползите от такова изнасяне на лични данни на деца.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

2.3 Неприкосновеност на личния живот,

2.3.5 Само особено важен обществен интерес може да оправдае намесата на медиите в личния и семейния живот.,

2.4.3 Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.,

2.4.4 Няма да разкриваме самоличността на деца, попаднали в беда или засегнати от престъпления, когато това може да им навреди.

IV. СТАНОВИЩА НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Становище от Нова телевизия по №08-008 е предоставено в срок. В него се посочва, че според доставчика жалбата е неоснователна и още :

- Налице е злоупотреба с право, тъй като Ц.Б. е изпратила жалба освен до КЖЕ, също до СЕМ, КЗЛД и ДАЗД.
- Репортажът, предмет на жалбата, е изготвен въз основа на информация, включваща и личните данни на М. Г., получена от пресцентъра на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ и все още налична на страницата на болницата.
- Доставчикът на медийната услуга „Нова Бродкастинг Груп“ ЕООД е изпълнил изцяло всички свои вменени от закона задължения относно обработването на лични данни и закрилата правата на детето, като се е снабдил с писменото съгласие на родителите на 16-годишната М. Г. за разгласяване на сведения и данни за нея.
- В тази връзка се поставя и под въпрос доколко физическото лице Ц Б има правен интерес да подаде процесната жалба.
- Доставчикът моли КЖЕ „да има предвид, че след получените многократно чрез посочените по-горе институции еднотипни сигнали, доставчикът на медийни услуги премахна видеосъдържанието от посочения в жалбата интернет адрес, макар че е изпълнил изискуемите по закон изисквания за разгласяване на сведенията и данните на М. Г.“.

Становище от Нова телевизия по №08-009 е предоставено в срок. В него се посочва, че според доставчика жалбата е неоснователна. Становището е идентично с това по предходната жалба: твърди се, че наличието на сигнали до институциите е злоупотреба с право, поставя се под въпрос правния интерес на *Асоциация Родители* да сезира КЖЕ, твърди се, че личните данни на детето са още на сайта на болничното заведение и накрая се декларира, че доставчикът има съгласието на родителите на М.Г. и са изпълнени всички изисквания за обявяване на личните данни, вкл. здравния статус.

V. ФАКТИ

На посочения в жалбите онлайн адрес в момента има публикация за болестта на 16-годишно момиче, без допълнителни данни за име и самоличност. Под заглавие „Детето прекарало в Пирогов четири месеца“ се разказва за спасен живот на момиче, прието в спешната болница с тежка дихателна недостатъчност. В продължение на няколко дни екипите се борили за живота на детето. По време на болничния си престой то получава и инсулт. Момичето вече е добре, а през цялото време жителите на Челопеч, откъдето е тя, са чакали добри новини. Затова след изписването ѝ в „Пирогов“ е пристигнало и писмо с голямо „Благодаря“ към хората, които са я спасили.

Под заглавие „Медици спасиха 16-годишно момиче с COVID-19 и тежка дихателна недостатъчност“ на сайта се описва историята на момиче, чието име към момента не присъства в публикацията, което е прекарало в спешната болница четири месеца в изключително тежко състояние. „Това са усложненията на коронавируса. За радост, много рядко наблюдавани при деца, но в случая момичето беше с много поражения на белия дроб и мозъка. Два месеца беше в Детска реанимация и Детска операционна. След това се наложиха ред операции, за да можем да възстановим дроба. Чудесното е, че детето вече си е вкъщи“, каза началникът на Клиниката по детска хирургия в „Пирогов“

доц. Хр. Ш. В един момент момичето се подобрява и започва да диша само. Тогава обаче стават ясни последиците от самата болест. Докато е на апаратна вентилация получава и инсулт. „Засегнат беше белият дроб. Инсултът също бе част от усложненията на болестта. Всички усилия бяха насочени към това момичето да се възстанови и да води нормален живот. То е с намалена подвижност на едното краче и на ръката. Надяваме се обаче, че с времето ще ги преодолее“, коментира доц. Ш. Началникът на Детска реанимация в „Пирогов“ обясни, че 16-годишното момиче вече си е у дома и води рехабилитационни мероприятия. Освен нея, през детската реанимация в „Пирогов“ са минали и други деца с усложнения от коронавируса. „Три, при които се е наложила апаратна вентилация и интензивни грижи. Имахме и шестмесечно бебе, което вече е изписано“, уточнява лекарят. „Целия разказ за спасението на М. гледайте в четвъртък в „Здравей, България“, се казва на сайта и препратката все още не е заличена. Но търсене с името на детето на сайта на телевизията към момента не дава резултат.

В сигнала на *Асоциация Родители* има цитирана публикацията, както и авторския текст към сваленото вече видео: „Медици спасиха живота на 16-годишно момиче – Четири месеца – точно толкова отнема на лекарите да върнат към живот 16-годишната (двете имена на М.Г.) от Челопеч. След като се заразява от ковид, момичето първо лежи в Инфекциозната болница, но се влошава. Надпис (д-р Х.П.): Момичето беше преведено в тежко състояние, дихателна недостатъчност, нужда от апаратна вентилация“ и пр.

Детето е напълно идентифицирано, като са изнесени чувствителни данни за здравното му състояние.

VI. МОТИВИ

1. КЖЕ не споделя тезата в отговора на нова телевизия, че адресирането на жалба до Съвета за електронни медии, КЗЛД и КЖЕ е злоупотреба с право. Напротив, това е стандартна процедура за упражняване на права.
2. По въпроса доколко физическото лице Ц.Б. има правен интерес да подаде процесната жалба КЖЕ информира, че Ц.Б. е известна правозащитничка, доскорошен председател на *Асоциация Родители*, дългогодишна активистка в областта на защитата на правата на децата, известна на всички, които работят в тази сфера. КЖЕ е имала възможност да посочи, че по начало легитимирано е засегнатото лице, носителя на правото. Но има категория случаи, в които е засегнат обществен интерес, когато Комисията по журналистическа етика прилага по-широко разбиране за засегнатост. В практиката си КЖЕ е приела, че такава широка заинтересованост имат неправителствени организации – фондации и сдружения (вж решение по дело 07-021 от 2020 г.) В конкретния случай става дума несъмнено за обществен интерес, който е във фокуса на работата на *Асоциация Родители* и лична кауза на нейните активисти и ръководство.
3. Към момента името на детето отсъства от онлайн публикациите (търсачката не връща отговор), а от становището на Нова телевизия разбираме, че и видеото е свалено и не е достъпно повече. КЖЕ оценява експедитивното съобразяване на Нова телевизия със стандартите за защита на личния живот на децата. Дори и сега е останала информация за възраст, местоживеене и здравен статус – като се вземе предвид, че

жителите на населеното място са около 2000, детето продължава да е идентифицируемо.

4. Относно съгласието на родителите КЖЕ потвърждава изразяваното вече мнение, че съгласието на родителите е необходимо, но не достатъчно условие за разпространяване на лични данни на деца по журналистически причини (;журналистическо изключение). С други думи, медиите носят редакционна отговорност за включване на лични данни в публикациите и предаванията независимо от одобрението и съгласието на родителите и не могат да прехвърлят върху тях отговорността за защитата на децата. Ето защо КЖЕ приема за сведение информацията, че медията има съгласие на родителите, но смята, че Нова телевизия е трябвало да разграничи данните, които са абсолютно необходими, за да се информира обществеността за риска от коронавирус за тежко протичане в детска възраст, от данните, които са неоснователно разпространени и допускат идентифициране на лицето.
5. КЖЕ обсъди приложимостта на 2.3.5 *Само особено важен обществен интерес може да оправдае намесата на медиите в личния и семейния живот.* и 2.4.3 *Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.*

Значителен обществен интерес несъмнено е налице, става въпрос за вероятността от коронавирус да се разболяват деца, намаляване на възрастта на болните, реалната заплаха за най-младата възрастова категория, която още не подлежи на ваксиниране. Публикацията показва едно относително тежко протичане на заболяването, с необходимост от апаратна вентилация, впоследствие и инсулт. Това е реален случай, който се противопоставя на разпространеното мнение, че децата не боледуват.

Специално внимание следва да се обърне върху идентифицирането на конкретното дете с две имена, възраст и местоживееене. Същото послание за внимание и предпазливост за защита на децата от ковид можеше да бъде включено в информация само с посочване на възрастта (тъй като възрастта е важна за противодействието и предприеманите мерки) и обща характеристика на състоянието.

КЖЕ взе предвид, че с решение от 14 февруари 2019 г. по дело C-345/17 *Buivids*² Съдът на ЕС посочва, че за да намери равновесната точка между правото на зачитане на личния живот и правото на свобода на словото, Европейският съд по правата на човека е разработил поредица от критерии, по-специално принос към дебат от обществен интерес, известността на засегнатото лице, предмета на репортажа, досегашното поведение на съответното лице, съдържанието, формата и последиците от публикацията, начина и обстоятелствата, при които е била получена информацията, както и нейната достоверност. КЗЛД в практиката си прилага принципа на „свеждане на данните до минимум“, посочен в чл. 5, пар. 1, „в“ Регламент (ЕС) 679/2016, съгласно който обработваните лични данни следва да са подходящи, свързани със и *ограничени до необходимия минимум* във връзка с целите за които се обработват (вж Решение № ППН-01-360/2019 г. / 22.05.2020 г.).

---

² ECJ of 14 February 2019, *Buivids*, C-345/17, EU:C:2019:122

За да се произнесе по въпроса осъществено ли е нарушение по т. 2.3.5 . и т. 2.4.3., КЖЕ обсъди съвместното действие на двете правила.

- Правилото в 2.3.5. въвежда *принцип на ненамеса* в личния живот, освен по изключение - при преобладаващ обществен интерес. Известно е, че според Съда за правата на човека (*Реклос срещу Гърция*³) намесата в личния живот може да се осъществява чрез две отделни нарушения – събиране на лични данни, независимо от това дали са публикувани, и самото публикуване. В решението се казва, в частност по отношение на заснемането, че „ефективната защита на правото на всекиго да контролира използването на образа/ снимката в разглежданите обстоятелства предполага предварително съгласие и за заснемането, не само за публикуването.“ Разпоредбата на т. 2.3.5. налага анализ за наличие на намеса *във всяка от двете форми*, като в случая става дума за личния живот на дете.

- Правилото в 2.4.3 декларира изрично *забрана за намеса в личния живот във втората форма – публикуване* на информация или изображения.

По т.2.3.5.

Събирането на лични данни, както става ясно от становището на доставчика, е непосредствено от сайта на болничното заведение. КЖЕ приема, че при събирането *Нова телевизия* не е осъществила намеса в личния живот на детето, защото информацията е общодостъпна на сайта на болницата и не са използвани специални средства и техники за идентифициране на детето.

Намеса е осъществена чрез втората форма – разпространение на данните, които са били налични на сайта на болницата.

КЖЕ приема, че поради свободния достъп до данните на сайта на болничното заведение, както и като поради факта, че намесата в личния живот е в преобладаващ обществен интерес, медията не е осъществила нарушение на т. 2.3.5 *Само особено важен обществен интерес може да оправдае намесата на медиите в личния и семейния живот.*

По т.2.4.3.

Публикуването/разпространението на лични данни е извършено с активни действия (излъчване на видео, публикация на сайт). КЖЕ обсъди необходимостта от подобни публикации и стигна до извод, че при дефицит на информация за начина на протичане на болестта при деца, *Нова телевизия* е действала в отговор на преобладаващ обществен интерес, като е осъществила (макар и в един последващ момент) баланс между правото на обществеността на информация и защитата на личния живот на детето и информацията като цяло не е поднесена самоцелно.

КЖЕ прие за сведение, че *Нова телевизия* доброволно и експедитивно е прекратила достъпа до видеото и е заличила името от публикацията, за които става дума в жалбата, поради което стигна до извод, че медията не е осъществила нарушение на т. 2.4.3 *Няма да*

---

³ *Reklos and Davourlis v Greece* [2009] ECtHR 200, App No 1234/05

публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.

РЕШЕНИЕ:

Като взе предвид изложеното, КЖЕ намира, че **жалбата е неоснователна** по т.т. 2.3.5 и 2.4.3 от Етичния кодекс на българските медии.

КЖЕ обръща внимание на медиите да осъществяват внимателна преценка *дали не* включват необосновано повече лични данни в предаванията и публикациите си, отколкото несъмнено съществуващият обществен интерес налага. Когато е възможно, данните да бъдат анонимизирани. Комисията обръща внимание и върху изискването за доброволно предварително съгласие, когато по принцип се работи с лични данни, особено на деца.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от изготвянето на мотивите.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

Изпълнителен директор на

Фондация НСЖЕ :

Адриана Попова